

T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK
(Avrupa'daki Gelişmeler ve Osmanlı Devleti)

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Batıcılık, Osmanlı Devleti'ndeki farklı din ve milletten olan halkları kaynaştırıp bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlayan fikir akımıdır.		
2	Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, farklı milletleri içinde barındıran Osmanlı'nın dağılma sürecine girmesine neden oldu.		
3	Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi, Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarının korunmasına katkı sağlamıştır.		
4	Ümmetçilik, İslami kuralların devlet hayatına hâkim olmasını ve Müslümanların halife etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır.		
5	Türkçülük akımı, Osmanlı yönetimi altında yaşayan Türklere millî bilinç kazandırmayı amaçlamıştır.		

.....Boşluk Doldurma.....

Düyun-u Umumiye/ Sanayi / Kapitülasyonlar / Milliyetçilik / Fikir

1	Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması..... fikrinin yayılmasına yol açtı.
2	.....İdaresi, Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarına zarar vermiştir.
3	.....İnkılabı ile buhar gücünün makinelerde kullanılması, insan ve hayvan gücü yerine makine gücüne dayalı üretim tarzına geçilmesini sağladı
4	.....nedeniyle gümrük vergilerinin düşük olması, Osmanlı Devleti'ni Avrupa'lıların ham madde kaynağı ve açık pazarı haline getirdi.
5	Osmanlı aydınları ve devlet adamları devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı ..... akımları ortaya atmışlardır.

! Unutmayalım !

1	Fransız İhtilali sonrası başlayan <u>milliyetçilik (ulusçuluk) akımının etkisiyle</u> Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıkların bu ayrılıkçı düşüncelerini yok etmek ve devletin dağılmasını, parçalanmasını önlemek amacıyla yöneticiler tarafından <u>Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Meşrutiyet'in ilanı gibi yenilikler yapılmıştır. Alınan bu tedbirlerin amacı azınlıkların isyan etmesini ve yabancı devletlerin içişlerimize karışmasını engellemektir.</u>
---	---

Çözelim

1) 19. yüzyıl başlarında Osmanlı aydınları ve devlet adamları dağılmayı önlemeye yönelik fikirler üretmeye ve çözüm yolları bulmaya çalıştılar. Böylece devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya çıktı. Bunların başlıcaları: Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılıktır.

Aşağıdaki tabloda açıklamaları yer alan fikir akımlarından hangi ikisi yer değiştirilirse tablo doğru olur?

Batıcılık	Osmanlı Devleti'nin yıkılmasını önlenmek ve devleti geri kalmışlıktan kurtarmak için Avrupa'dan bilim, teknik ve yönetim anlayışının alınması gerektiğini savunan fikir akımıdır.
Osmanlıcılık	Bütün Türkleri Osmanlı Devleti çatısı altında milli bir duygu ile bilinçlendirmeyi ve bir bayrak altında toplamayı amaçlayan fikir akımıdır.
İslamcılık	Müslüman milletlerin Osmanlı halifesinin liderliğinde tek bir çatı altında birleşmesini savunan fikir akımıdır.
Türkçülük	Osmanlı sınırları içinde yaşayan tüm milletleri Osmanlı milleti adı altında bir araya getirerek devletin dağılmasını önlemeyi amaçlayan fikir akımıdır.

A) Osmanlıcılık – Türkçülük
C) Batıcılık – Türkçülük

B) İslamcılık – Osmanlıcılık
D) Batıcılık – İslamcılık

2) “Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir.” **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı'nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
C) Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
D) Osmanlının dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

(LGS 2020)

SIRA SİZDE

1	Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesinde milliyetçilik akımının etkisini ve Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda izlediği denge politikasını araştırınız.
2	Osmanlı Devleti'nin hangi özelliği, devletin dağılmasında önemli bir rol oynamıştır? Açıklayınız.

İ.T.A.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Liman ve demiryoluna sahip olan Selânik, hem ekonomik olarak gelişmiş hem de Avrupa'daki yenilikleri kolayca takip edebilmiştir.		
2	M.Kemal'in Manastır Askeri İdadisi'nde okurken çıkan Türk-Yunan savaşına katılmak istemesi onun milliyetçi bir kişi olduğunu gösterir.		
3	Mustafa Kemal meslek seçiminde daha çok annesinden ve yakın akrabalarından etkilenmiştir.		
4	Balkanlarda çıkan azınlık isyanları, Mustafa Kemal'in milliyetçilik düşüncesine karşı çıkmasına neden olmuştur.		
5	M.Kemal'in Harp Akademisi'nde arkadaşlarına konferanslar vermesi onun hitabetinin ve liderlik yönünün geliştiğini gösterir.		

.....Boşluk Doldurma.....

Çok uluslu / Kararlı / Yenilikçi / Kültürel / birlik

1	Osmanlı Devleti'nde eğitimde .....olmaması farklı duygu, düşüncede ve kültürde insan yetişmesine sebep oluyordu.
2	Çeşitli yerdeki gazetelerin Selanik'e gelmesi .....zenginliği ve etkileşimi artırarak Avrupa'daki gelişmelerin hızlıca öğrenilmesini sağlamıştır.
3	Selanik'te Türklerle beraber farklı milletlerin de yaşaması şehrin sosyal yönden kozmopolit yani ..... olduğunu gösterir.
4	M.Kemal'in gizlice askeri sınavlara hazırlanıp kazanması ve bu konuda annesini de ikna etmesi onun .....ve idealist biri olduğunu gösterir.
5	Mahalle Mektebi gelenekçi; Şemsi Efendi Mektebi ise ..... bir eğitim anlayışına sahiptir.

! Unutmayalım !

1	M. Kemal, Manastır Askerî İdadisi'nde; arkadaşı Naci Bey'den etkilenmiş <u>şiire, edebiyata</u> yönelmiştir. Ayrıca öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde <u>milli tarih bilinci</u> gelişmiştir. Volter ve Russo gibi yazarları tanımış, <u>güzel konuşma sanatı ile ilgilenmiştir.</u> Yine M. Kemal, İstanbul'daki Harp Okulu ve Harp Akademisinde, <u>memleket ve millet davaları ile ilgilenen, düşüncelerini cesaretle ifade etmekten çekinmeyen bir kişi</u> olarak tanınmıştır.
---	---

Çözelim

1) Aşağıdaki tabloda Selanik'in özelliklerine ait alan eşleştirmelerinden hangi ikisi yer değiştirirse tablo doğru olur?

Coğrafi	Selanik, Ege Denizi kenarında işlek bir limana sahip olması
Ekonomik	Şehrin konumundan dolayı deniz ticaretinin gelişmesi
Ulaşım	Demiryolu ağıyla Avrupa'nın gelişmiş şehirlerine bağlanması
Sosyal	Selanik'te farklı dillerde birçok dergi ve gazete çıkarılması
Kültürel	Selanik'te Türklerle beraber farklı milletler de yaşaması

A) Sosyal – Kültürel

B) Ulaşım – Ekonomik

C) Ulaşım - Kültürel

D) Coğrafi – Sosyal

2) Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisi yıllarında; arkadaşı Naci Bey' den etkilenecek şiire,öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde tarihe daha fazla yönelmiş, Voltaire (Volter) ve J.J. Rousseau (Russo) gibi yazarları tanımış, güzel konuşma sanatı ile ilgilenmiştir.

Verilen bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi Manastır Askerî İdadisinin Mustafa Kemal'e sağladığı kazanımlardan biri olamaz?

- A) Tarihe ilgisinin artması
- B) Askerî yeteneğinin gelişmesi
- C) Edebiyata ilgisinin artması
- D) Hitabet yeteneğinin güçlenmesi

(TEOG -1 2014)

3) Mustafa Kemal, Şemsi Efendi Mektebinden sonra bir süre Selanik Mülkiye Rüştiyesine devam etmiştir. Ancak daha sonra kendi iradesi ile Askerî Rüştiye sınavlarına girmiş ve başarılı olmuştur.

Bu bilgi Mustafa Kemal'in, aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnek gösterilir?

- A) Karar alma ve uygulamasına
- B) Çevresinin etkisinde kalmasına
- C) Ülkesinin geleceğini düşünmesine
- D) Başkalarının fikirlerine saygı göstermesine

(TEOG -1 2016)

SIRA SİZDE

1

Avrupa'daki yeniliklerin Selânîk'e kısa bir sürede ulaşmasının nedenleri nelerdir?

2

Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinin oluşumunda etkili olan olay ve durumlar nelerdir? Örneklerle açıklayınız.

İ.T.A.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk döneminde içinde yaşadığı toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.

İ.T.A.8.1.3. Mustafa Kemal'in öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	M.Kemal'in yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesi onun dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırlamıştır.		
2	Selanik'in çok uluslu yapısı Mustafa Kemal'in farklılıklara saygılı ve hoşgörülü bir kişiliğe sahip olmasında etkili oldu.		
3	Mustafa Kemal'in Meşrutiyet karşıtlarının çıkardığı isyanı bastırmak için gelen orduda yer alması, onun yenilikleri istemediğini gösterir.		
4	Farklı şehirlerde okuması ve subay olarak görev alması M.Kemal'in devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görmesini sağladı.		
5	M. Kemal, Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik, eşitlik, adalet, demokrasi gibi kavramların Osmanlı'da etkili olmasını engellemiştir.		

.....Boşluk Doldurma.....

Hitabet / Halk / Milliyetçi / Diplomasinin / Vatan

1	Azınlık isyanları Mustafa Kemal'de..... bir düşünce yapısı oluşturmuştur.
2	1897 Türk-Yunan savaşını kazanmamıza rağmen masa başında kötü bir anlaşma yapılması M.Kemal'in.....önemini kavramasını sağladı.
3	Mustafa Kemal'in Meşrutiyet yönetimini korumak için Hareket Ordusu'nda yer alması onun.....yönetiminden ve yeniliklerden yana olduğunu kanıtlar.
4	Türk düşünürler Mustafa Kemal'i daha çok .....sevgisi ve milliyetçilik konularında etkilemiştir.
5	M.Kemal'in arkadaşı Ömer Naci'den .....alanında etkilenmesi daha sonraki hayatında etkili ve güzel konuşmalar yapmasını sağlamıştır.

! Unutmayalım !

1	<u>M. Kemal'in fikiri gelişimini etkileyen ana başlıklar şunlardır:</u> 1) Doğup büyüdüğü ortamın siyasi, sosyal ve kültürel özelliği 2) Dünyayı etkileyen savaşlar ve olaylar 3) Okuduğu kitaplar, yerli ve yabancı aydınların düşünceleri 4) Yaşadığı şehirler, eğitim hayatı, öğretmenleri ve arkadaşları 5) Osmanlı'nın son zamanlarında yaşadığı sorunlar
---	--

Çözelim

1) Mustafa Kemal'in İstanbul'da iken bulunduğu Beyoğlu, Avrupa elçiliklerinin yoğun olduğu bir semtti. Bu dönemde Avrupa'da olan her şey Beyoğlu'na yansıyor. Hemen her gün tiyatro, konser, balo, davet gibi sosyal faaliyetler düzenleniyordu. Günlük Fransızca gazeteler, Avrupa'dan bilgi akışını sağlayan önemli kaynaklardı.

Öğretmenin verdiği bilgilere dayanarak Beyoğlu'nda bulunmasının Mustafa Kemal'e;

- I- Batı kültürünü tanıma,
- II- Avrupa'daki gelişmeleri takip etme,
- III- Askerlik yeteneğini geliştirme

kazanımlarından hangilerini sağladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II   D) II ve III

2) “Kolağası Mehmet Tevfik Bey, değerli bir Türk subayıydı. Türk tarihini iyi biliyor ve öğrencilerine sevdirdiyordu. Atatürk, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış olan hocasından daima saygı ile söz ederdi. Bir gün bana “Tevfik Bey’e minnet borcum vardır. Bana yeni bir ufuk açtı.” demiştir.”

Sizce, Mustafa Kemal’in tarih öğretmene beslediği şükran ve minnetin sebebi ne olabilir?

- A) Millî tarih bilinci oluşturmaları
B) Türk tarihini çok iyi bilmesi
C) Derslerinde farklı yöntemler uygulaması
D) Mustafa Kemal’in tarih derslerine ilgi duyması

(TEOG -1 MAZERET 2013)

3) 18. yüzyıldan itibaren Osmanlı siyasi ve ekonomik gücünü kaybederek Avrupa karşısında gerilemesi, Fransız İhtilali ile çok uluslu devletlerin parçalanması Atatürk’ün düşünce hayatında etkili olmuştur

Bu bilgilerde Atatürk’ün düşünce hayatının şekillenmesinde hangi unsura vurgu yapılmıştır?

- A) Çok kitap okuması
B) Türkçülük düşüncesine
C) Türk ve yabancı aydınların düşüncelerinden etkilenmesine
D) Yaşadığı dönemdeki olaylardan etkilenmesine

(TEOG -2 2017)

SIRA SİZDE

1	Sizin de düşüncelerinizin oluşmasında etkili olan olay, olgu ve kişiler var mı? Söyleyiniz.
2	Bugüne kadar okuduğunuz kitapların hangisinden etkilendiniz. Neden?

İ.T.A.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK
(Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı)

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	M.Kemal'in ilk görev yeri olan Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması, onun teşkilatçı ve lider bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.		
2	Mustafa Kemal'in gönüllü olarak Trablusgarp'a gidip İtalyanlara karşı savaşması onun milliyetçi ve vatansever olduğunu gösterir.		
3	Balkan Savaşı Mustafa Kemal'in ilk savaş deneyimidir ve buradaki tecrübelerini Kurtuluş Savaşı'nda uygulamıştır.		
4	Mustafa Kemal, ordu mensuplarının siyasetle uğraşmasını ve ordu içinde siyasetin daha etkili olmasını istemektedir.		
5	Balkan Savaşlarının sona ermesiyle 1913'te Mustafa Kemal, Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya askeri ataşe olarak atandı.		

.....Boşluk Doldurma.....

Gelibolu / Milliyetçi / Örgütleyici / Demokrasiyi / Picardie

1	Meşrutiyet rejimine karşı olanların çıkardığı isyanı bastırmaya gelen orduda yer alması, M. Kemal'in yenilikleri ve ..... benimsediğini gösterir.
2	Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta dağınık haldeki halkı birleştirip İtalyanları içeriye sokmaması onun teşkilatçı..... ve lider olduğunu gösterir.
3	Sofya askeri ateşeliği görevi sırasında bölgedeki Türklerin sorunlarıyla ilgilenmesi M. Kemal'in .....bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.
4	I. Balkan Savaşı'nda ..... Yarımadası'nda görev alması M.Kemal'in bölgeyi tanımasına ve Çanakkale Savaşlarında başarılı olmasında etkili oldu.
5	1910 yılında Fransa'da .....Tatbikatına Osmanlı gözlemcisi olarak katılan M.Kemal, uçakların gelecekte savaşlardaki önemini kavramıştır.

! Unutmayalım !

1	<u>M. Kemal'in üstlendiği bazı görevler şunlardır:</u> 1) Harp Akademisi'nden Kurmay Yüzbaşı olarak mezun olması (1905) 2) Şam'daki 5. Orduya atanması (1905) 3) Manastırdaki 3.Ordu 'da görevlendirilmesi (1907) 4) Hareket Ordusu Kurmay Başkanı (1909) 5) Trablusgarp 'ta görev alması (1911) 6) Sofya'ya askeri ataşe olarak atanması (1913) 7) Çanakkale Cephesi'nde 19.Tümen Komutanlığı (1915) 8) Kafkas Cephesinde 16.Kolordu Komutanlığı (1917) 9) Suriye Cephesinde 7.Ordu Komutanlığı (1917) ve Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı (1918)
---	---

Çözelim

1) Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarından sonra Sofya'ya askeri ataşe olarak atanmıştır. Bu görevi sırasında Balkan devletlerindeki askeri gelişmeleri izlemesinin yanı sıra bölgede yaşayan Türklerin sorunlarıyla da yakından ilgilenmiştir.

Metne göre Mustafa Kemal'in bu tutumu aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Balkanlardan Anadolu'ya göçler yaşandığının
- B) Bölgedeki Türklerin sorunlarına duyarlı olduğunun
- C) Balkan Savaşlarının kaybedildiğinin
- D) Balkan Türklerinin azınlık durumuna düştüğünün

2) İlk askerî başarısını, Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı kazanan Mustafa Kemal, daha sonra görev aldığı cephelerde başarılı görevler yapmıştır.

Bu bilgiden, Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili, aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İlk görev yeri Trablusgarp'tır.
- B) Başarılı bir askerlik hayatı vardır.
- C) İtalyanlara karşı başarılı mücadeleler vermiştir.
- D) Trablusgarp Savaşı, askerlik hayatına deneyim kazandırmıştır.

(TEOG -1 MAZERET 2013-2014)

Sömürge arayışı içindeki İtalya, 1911 yılında Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı'nın o tarihlerde Trablusgarp'a ordu ve donanma gönderebilecek durumu olmadığı için Mustafa Kemal ve bir grup genç Osmanlı subayı, gizlice Trablusgarp'a gittiler. Bu subaylar orada yerli halkı örgütleyerek Trablusgarp'ı savundular. Ayrıca Derne ve Tobruk'ta da İtalyanlara karşı başarılı mücadeleler verdiler.

Yalnız bu bilgilere dayanarak, aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İtalyanların saldırgan bir tutum izlediğine
- B) Mustafa Kemal ve arkadaşlarının teşkilatçı olduğuna
- C) Osmanlı'nın askeri gücünün yetersizliğine
- D) Derne ve Tobruk'taki savaşlardan sonra İtalyanların sömürgecilikten vazgeçtiğine

(TEOG -1 MAZERET 2013-2014)

SIRA SİZDE

1

Mustafa Kemal'in görev yaptığı şehirleri kronolojik olarak söyleyiniz

İ.T.A.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK
(Avrupa'daki Gelişmeler ve Osmanlı Devleti)

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Batıcılık, Osmanlı Devleti'ndeki farklı din ve milletten olan halkları kaynaştırıp bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlayan fikir akımıdır.		
2	Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, farklı milletleri içinde barındıran Osmanlı'nın dağılma sürecine girmesine neden oldu.		
3	Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi, Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarının korunmasına katkı sağlamıştır.		
4	Ümmetçilik, İslami kuralların devlet hayatına hâkim olmasını ve Müslümanların halife etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır.		
5	Türkçülük akımı, Osmanlı yönetimi altında yaşayan Türklere millî bilinç kazandırmayı amaçlamıştır.		

.....Boşluk Doldurma.....

Düyun-u Umumiye/ Sanayi / Kapitülasyonlar / Milliyetçilik / Fikir

1	Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması..... Milliyetçilik ..... fikrinin yayılmasına yol açtı.
2	Düyun-u Umumiye .,Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarına zarar vermiştir.
3	... Sanayi ....İnkılabı ile buhar gücünün makinelerde kullanılması, insan ve hayvan gücü yerine makine gücüne dayalı üretim tarzına geçilmesini sağladı
4	.... Kapitülasyonlar ....nedeniyle gümrük vergilerinin düşük olması, Osmanlı Devleti'ni Avrupa'lının ham madde kaynağı ve açık pazarı haline getirdi.
5	Osmanlı aydınları ve devlet adamları devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı ..... Fikir ..... akımları ortaya atmışlardır.

! Unutmayalım !

1	Fransız İhtilali sonrası başlayan milliyetçilik (ulusçuluk) akımının etkisiyle Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıkların bu ayrılıkçı düşüncelerini yok etmek ve devletin dağılmasını, parçalanmasını önlemek amacıyla yöneticiler tarafından Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Meşrutiyet'in ilanı gibi yenilikler yapılmıştır. Alınan bu tedbirlerin amacı azınlıkların isyan etmesini ve yabancı devletlerin işiçlerimize karışmasını engellemektir.
---	---

Çözelim

1) 19. yüzyıl başlarında Osmanlı aydınları ve devlet adamları dağılmayı önlemeye yönelik fikirler üretmeye ve çözüm yolları bulmaya çalıştılar. Böylece devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya çıktı. Bunların başlıcaları: Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılıktır.

Aşağıdaki tabloda açıklamaları yer alan fikir akımlarından hangi ikisi yer değiştirilirse tablo doğru olur?

Batıcılık	Osmanlı Devleti'nin yıkılmasını önlenmek ve devleti geri kalmışlıktan kurtarmak için Avrupa'dan bilim, teknik ve yönetim anlayışının alınması gerektiğini savunan fikir akımıdır.
Osmanlıcılık	Bütün Türkleri Osmanlı Devleti çatısı altında milli bir duygu ile bilinçlendirmeyi ve bir bayrak altında toplamayı amaçlayan fikir akımıdır.
İslamcılık	Müslüman milletlerin Osmanlı halifesinin liderliğinde tek bir çatı altında birleşmesini savunan fikir akımıdır.
Türkçülük	Osmanlı sınırları içinde yaşayan tüm milletleri Osmanlı milleti adı altında bir araya getirerek devletin dağılmasını önlemeyi amaçlayan fikir akımıdır.

A) Osmanlıcılık – Türkçülük

B) İslamcılık – Osmanlıcılık

C) Batıcılık – Türkçülük

D) Batıcılık – İslamcılık

2) “Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir.” **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı'nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması

B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu

C) Ferman'ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması

D) Osmanlının dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

(LGS 2020)

SIRA SİZDE

1

Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesinde milliyetçilik akımının etkisini ve Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda izlediği denge politikasını araştırınız.

2

Osmanlı Devleti'nin hangi özelliği, devletin dağılmasında önemli bir rol oynamıştır? Açıklayınız.

İ.T.A.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	Liman ve demiryoluna sahip olan Selânik, hem ekonomik olarak gelişmiş hem de Avrupa'daki yenilikleri kolayca takip edebilmiştir.	☒	☐
2	M.Kemal'in Manastır Askeri İdadisi'nde okurken çıkan Türk-Yunan savaşına katılmak istemesi onun milliyetçi bir kişi olduğunu gösterir.	☒	☐
3	Mustafa Kemal meslek seçiminde daha çok annesinden ve yakın akrabalarından etkilenmiştir.	☐	☒
4	Balkanlarda çıkan azınlık isyanları, Mustafa Kemal'in milliyetçilik düşüncesine karşı çıkmasına neden olmuştur.	☐	☒
5	M.Kemal'in Harp Akademisi'nde arkadaşlarına konferanslar vermesi onun hitabetinin ve liderlik yönünün geliştiğini gösterir.	☒	☐

.....Boşluk Doldurma.....

Çok uluslu / Kararlı / Yenilikçi / Kültürel / Birlik

1	Osmanlı Devleti'nde eğitimde .....Birlik.....olmaması farklı duygu, düşüncede ve kültürde insan yetişmesine sebep oluyordu.
2	Çeşitli yerdeki gazetelerin Selanik'e gelmesi ....Kültürel....zenginliği ve etkileşimi artırarak Avrupa'daki gelişmelerin hızlıca öğrenilmesini sağlamıştır.
3	Selanik'te Türklerle beraber farklı milletlerin de yaşaması şehrin sosyal yönden kozmopolit yani .....Çok uluslu..... olduğunu gösterir.
4	M.Kemal'in gizlice askeri sınavlara hazırlanıp kazanması ve bu konuda annesini de ikna etmesi onun ....Kararlı....ve idealist biri olduğunu gösterir.
5	Mahalle Mektebi gelenekçi; Şemsi Efendi Mektebi ise .....Yenilikçi.... bir eğitim anlayışına sahiptir.

! Unutmayalım !

1	M. Kemal, Manastır Askerî İdadisi'nde; arkadaşı Naci Bey'den etkilenmiş <u>şiire, edebiyata</u> yönelmiştir. Ayrıca öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde <u>milli tarih bilinci</u> gelişmiştir. Volter ve Russo gibi yazarları tanımış, <u>güzel konuşma sanatı ile ilgilenmiştir.</u> Yine M. Kemal, İstanbul'daki Harp Okulu ve Harp Akademisinde, <u>memleket ve millet davaları ile ilgilenen, düşüncelerini cesaretle ifade etmekten çekinmeyen bir kişi</u> olarak tanınmıştır.
---	---

Çözelim

1) Aşağıdaki tabloda Selanik'in özelliklerine ait alan eşleştirmelerinden hangi ikisi yer değiştirirse tablo doğru olur?

Coğrafi	Selanik, Ege Denizi kenarında işlek bir limana sahip olması
Ekonomik	Şehrin konumundan dolayı deniz ticaretinin gelişmesi
Ulaşım	Demiryolu ağıyla Avrupa'nın gelişmiş şehirlerine bağlanması
Sosyal	Selanik'te farklı dillerde birçok dergi ve gazete çıkarılması
Kültürel	Selanik'te Türklerle beraber farklı milletler de yaşaması

A) Sosyal – Kültürel

B) Ulaşım – Ekonomik

C) Ulaşım - Kültürel

D) Coğrafi – Sosyal

2) Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisi yıllarında; arkadaşı Naci Bey' den etkilenecek şiiire,öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde tarihe daha fazla yönelmiş, Voltaire (Volter) ve J.J. Rousseau (Russo) gibi yazarları tanımış, güzel konuşma sanatı ile ilgilenmiştir.

Verilen bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi Manastır Askerî İdadisinin Mustafa Kemal'e sağladığı kazanımlardan biri olamaz?

A) Tarihe ilgisinin artması

B) Askerî yeteneğinin gelişmesi

C) Edebiyata ilgisinin artması

D) Hitabet yeteneğinin güçlenmesi

(TEOG -1 2014)

3) Mustafa Kemal, Şemsi Efendi Mektebinden sonra bir süre Selanik Mülkiye Rüştiyesine devam etmiştir. Ancak daha sonra kendi iradesi ile Askerî Rüştiye sınavlarına girmiş ve başarılı olmuştur.

Bu bilgi Mustafa Kemal'in, aşağıdaki özelliklerinden hangisine örnek gösterilir?

A) Karar alma ve uygulamasına

B) Çevresinin etkisinde kalmasına

C) Ülkesinin geleceğini düşünmesine

D) Başkalarının fikirlerine saygı göstermesine

(TEOG -1 2016)

SIRA SİZDE

1

Avrupa'daki yeniliklerin Selânîk'e kısa bir sürede ulaşmasının nedenleri nelerdir?

2

Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinin oluşumunda etkili olan olay ve durumlar nelerdir? Örneklerle açıklayınız.

İ.T.A.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk döneminde içinde yaşadığı toplumun sosyal ve kültürel yapısını analiz eder.

İ.T.A.8.1.3. Mustafa Kemal'in öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: ....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	M.Kemal'in yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesi onun dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırlamıştır.	☒	☐
2	Selanik'in çok uluslu yapısı Mustafa Kemal'in farklılıklara saygılı ve hoşgörülü bir kişiliğe sahip olmasında etkili oldu.	☒	☐
3	Mustafa Kemal'in Meşrutiyet karşıtlarının çıkardığı isyanı bastırmak için gelen orduda yer alması, onun yenilikleri istemediğini gösterir.	☐	☒
4	Farklı şehirlerde okuması ve subay olarak görev alması M.Kemal'in devletin ve halkın içine düştüğü durumu yakından görmesini sağladı.	☒	☐
5	M. Kemal, Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik, eşitlik, adalet, demokrasi gibi kavramların Osmanlı'da etkili olmasını engellemiştir.	☐	☒

.....Boşluk Doldurma.....

Hitabet / Halk / Milliyetçi / Diplomasinin / Vatan

1	Azınlık isyanları Mustafa Kemal'de..... Milliyetçi .... bir düşünce yapısı oluşturmuştur.
2	1897 Türk-Yunan savaşını kazanmamıza rağmen masa başında kötü bir anlaşma yapılması M.Kemal'in.. Diplomasinin ...önemini kavramasını sağladı.
3	Mustafa Kemal'in Meşrutiyet yönetimini korumak için Hareket Ordusu'nda yer alması onun..... Halk ....yönetiminden ve yeniliklerden yana olduğunu kanıtlar.
4	Türk düşünürler Mustafa Kemal'i daha çok ..... Vatan .....sevgisi ve milliyetçilik konularında etkilemiştir.
5	M.Kemal'in arkadaşı Ömer Naci'den ..... Hitabet .....alanında etkilenmesi daha sonraki hayatında etkili ve güzel konuşmalar yapmasını sağlamıştır.

! Unutmayalım !

1	<u>M. Kemal'in fikiri gelişimini etkileyen ana başlıklar şunlardır:</u> 1) Doğup büyüdüğü ortamın siyasi, sosyal ve kültürel özelliği 2) Dünyayı etkileyen savaşlar ve olaylar 3) Okuduğu kitaplar, yerli ve yabancı aydınların düşünceleri 4) Yaşadığı şehirler, eğitim hayatı, öğretmenleri ve arkadaşları 5) Osmanlı'nın son zamanlarında yaşadığı sorunlar
---	--

Çözelim

1) Mustafa Kemal'in İstanbul'da iken bulunduğu Beyoğlu, Avrupa elçiliklerinin yoğun olduğu bir semtti. Bu dönemde Avrupa'da olan her şey Beyoğlu'na yansıyor. Hemen her gün tiyatro, konser, balo, davet gibi sosyal faaliyetler düzenleniyordu. Günlük Fransızca gazeteler, Avrupa'dan bilgi akışını sağlayan önemli kaynaklardı.

Öğretmenin verdiği bilgilere dayanarak Beyoğlu'nda bulunmasının Mustafa Kemal'e;

- I- Batı kültürünü tanıma,
- II- Avrupa'daki gelişmeleri takip etme,
- III- Askerlik yeteneğini geliştirme

kazanımlarından hangilerini sağladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   **C) I ve II**   D) II ve III

2) “Kolağası Mehmet Tevfik Bey, değerli bir Türk subayıydı. Türk tarihini iyi biliyor ve öğrencilerine sevdirdiyordu. Atatürk, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış olan hocasından daima saygı ile söz ederdi. Bir gün bana “Tevfik Bey’e minnet borcum vardır. Bana yeni bir ufuk açtı.” demiştir.”

Sizce, Mustafa Kemal’in tarih öğretmenine beslediği şükran ve minnetin sebebi ne olabilir?

- A)** Millî tarih bilinci oluşturmaları
B) Türk tarihini çok iyi bilmesi
C) Derslerinde farklı yöntemler uygulaması
D) Mustafa Kemal’in tarih derslerine ilgi duyması

(TEOG -1 MAZERET 2013)

3) 18. yüzyıldan itibaren Osmanlı siyasi ve ekonomik gücünü kaybederek Avrupa karşısında gerilemesi, Fransız İhtilali ile çok uluslu devletlerin parçalanması Atatürk’ün düşünce hayatında etkili olmuştur

Bu bilgilerde Atatürk’ün düşünce hayatının şekillenmesinde hangi unsura vurgu yapılmıştır?

- A) Çok kitap okuması
B) Türkçülük düşüncesine
C) Türk ve yabancı aydınların düşüncelerinden etkilenmesine
D) Yaşadığı dönemdeki olaylardan etkilenmesine

(TEOG -2 2017)

SIRA SİZDE

1

Sizin de düşüncelerinizin oluşmasında etkili olan olay, olgu ve kişiler var mı? Söyleyiniz.

2

Bugüne kadar okuduğunuz kitapların hangisinden etkilendiniz. Neden?

İ.T.A.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK
(Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı)

Adı & Soyadı: ..... Sınıfı: .....

Doğru mu? Yanlış mı?

1	M.Kemal'in ilk görev yeri olan Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması, onun teşkilatçı ve lider bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.	☒	☐
2	Mustafa Kemal'in gönüllü olarak Trablusgarp'a gidip İtalyanlara karşı savaşması onun milliyetçi ve vatansever olduğunu gösterir.	☒	☐
3	Balkan Savaşı Mustafa Kemal'in ilk savaş deneyimidir ve buradaki tecrübelerini Kurtuluş Savaşı'nda uygulamıştır.	☐	☒
4	Mustafa Kemal, ordu mensuplarının siyasetle uğraşmasını ve ordu içinde siyasetin daha etkili olmasını istemektedir.	☐	☒
5	Balkan Savaşlarının sona ermesiyle 1913'te Mustafa Kemal, Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya askeri ataşe olarak atandı.	☒	☐

.....Boşluk Doldurma.....

Gelibolu / Milliyetçi / Örgütleyici / Demokrasiyi / Picardie

1	Meşrutiyet rejimine karşı olanların çıkardığı isyanı bastırmaya gelen orduda yer alması, M. Kemal'in yenilikleri ve ... Demokrasiyi .. benimsediğini gösterir.
2	Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta dağınık haldeki halkı birleştirip İtalyanları içeriye sokmaması onun teşkilatçı... Örgütleyici .. ve lider olduğunu gösterir.
3	Sofya askeri ateşeliği görevi sırasında bölgedeki Türklerin sorunlarıyla ilgilenmesi M. Kemal'in .. Milliyetçi ....bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.
4	I. Balkan Savaşı'nda .. Gelibolu .. Yarımadası'nda görev alması M.Kemal'in bölgeyi tanımasına ve Çanakkale Savaşlarında başarılı olmasında etkili oldu.
5	1910 yılında Fransa'da .... Picardie ..Tatbikatına Osmanlı gözlemcisi olarak katılan M.Kemal, uçakların gelecekte savaşlardaki önemini kavramıştır.

! Unutmayalım !

1

M. Kemal'in üstlendiği bazı görevler şunlardır:

1) Harp Akademisi'nden **Kurmay Yüzbaşı** olarak mezun olması (1905) **2)** Şam'daki **5. Orduya** atanması (1905) **3)** Manastırdaki **3.Ordu**'da görevlendirilmesi (1907) **4)** **Hareket Ordusu Kurmay Başkanı** (1909) **5)** **Trablusgarp**'ta görev alması (1911) **6)** Sofya'ya **askeri ataşe** olarak atanması (1913) **7)** Çanakkale Cephesi'nde **19.Tümen Komutanlığı** (1915) **8)** Kafkas Cephesinde **16.Kolordu Komutanlığı** (1917) **9)** Suriye Cephesinde **7.Ordu Komutanlığı** (1917) ve **Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı** (1918)

Çözelim

1) Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarından sonra Sofya'ya askeri ataşe olarak atanmıştır. Bu görevi sırasında Balkan devletlerindeki askeri gelişmeleri izlemesinin yanı sıra bölgede yaşayan Türklerin sorunlarıyla da yakından ilgilenmiştir.

Metne göre Mustafa Kemal'in bu tutumu aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Balkanlardan Anadolu'ya göçler yaşandığının
- B) Bölgedeki Türklerin sorunlarına duyarlı olduğunun**
- C) Balkan Savaşlarının kaybedildiğinin
- D) Balkan Türklerinin azınlık durumuna düştüğünün

2) İlk askerî başarısını, Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı kazanan Mustafa Kemal, daha sonra görev aldığı cephelerde başarılı görevler yapmıştır.

Bu bilgiden, Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili, aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İlk görev yeri Trablusgarp'tır.**
- B) Başarılı bir askerlik hayatı vardır.
- C) İtalyanlara karşı başarılı mücadeleler vermiştir.
- D) Trablusgarp Savaşı, askerlik hayatına deneyim kazandırmıştır.

(TEOG -1 MAZERET 2013-2014)

Sömürge arayışı içindeki İtalya, 1911 yılında Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı'nın o tarihlerde Trablusgarp'a ordu ve donanma gönderebilecek durumu olmadığı için Mustafa Kemal ve bir grup genç Osmanlı subayı, gizlice Trablusgarp'a gittiler. Bu subaylar orada yerli halkı örgütleyerek Trablusgarp'ı savundular. Ayrıca Derne ve Tobruk'ta da İtalyanlara karşı başarılı mücadeleler verdiler.

Yalnız bu bilgilere dayanarak, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İtalyanların saldırgan bir tutum izlediğine
- B) Mustafa Kemal ve arkadaşlarının teşkilatçı olduğuna
- C) Osmanlı'nın askeri gücünün yetersizliğine
- D) Derne ve Tobruk'taki savaşlardan sonra İtalyanların sömürgecilikten vazgeçtiğine**

(TEOG -1 MAZERET 2013-2014)

SIRA SİZDE

1

Mustafa Kemal'in görev yaptığı şehirleri kronolojik olarak söyleyiniz

İ.T.A.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.